

Het succes van een onderzoeksnetwerk

“Meer mensen is meer kennis.”

Netwerkvorming binnen de ggz is in opmars. Het gaat daarbij om verschillende soorten netwerken die verschillende vertrekpunten kunnen hebben. TOPGGz is een netwerk van experts in complexe zorg. In dit interview ter ere van 15 jaar TOPGGz, vertellen dr. Suzy Matthijssen en prof. dr. Lisbeth Utens over het succes van het onderzoeksnetwerk Angst, Dwang en Trauma (ADT): een inspirerend voorbeeld van netwerkvorming.

“Het onderzoeksnetwerk bestaat uit alle TOPGGz-afdelingen die te maken hebben met patiënten met angst, dwang en/of trauma”, begint Suzy te vertellen. “Onderzoekers vissen regelmatig in dezelfde vijver als het gaat om patiënteninclusies voor studies en hebben vaak dezelfde vragen op het gebied van onderzoek. Het idee ontstond om al die onderzoekers te verenigen in een onderzoeksnetwerk. Zo gezegd, zo gedaan. Ruim vier jaar later staat er een heel succesvol onderzoeksnetwerk.” >>

Dr. Suzy Matthijssen is klinisch psycholoog/psychotherapeut, inhoudelijk leidinggevende en hoofd onderzoek Angst, Dwang & Trauma bij Altrecht Academisch Angstcentrum (Altrecht), supervisor VGCT en supervisor EMDR Europe.

Prof. dr. Lisbeth Utens is klinisch psycholoog bij het Expertisecentrum Angst, Dwang en Tics (Levvel) en als bijzonder hoogleraar cognitieve gedragstherapie voor kinderen met angststoornissen verbonden aan de UvA.

Concrete producten

"In het begin brachten we vooral topics in waar we op afdelingen tegenaan liepen en waar we hulp bij konden gebruiken. Andere afdelingen konden die hulp wellicht bieden en samenwerking was een feit. Maar we wilden meer. We zijn immers TOPGGz-afdelingen. We willen onze kennis delen met andere professionals in de eerste, tweede en derde lijn, zodat meer patiënten hiervan profiteren. Daarom hebben we samen een project opgezet over hoe je angst-, dwang- en traumagerelateerde stoornissen diagnosticeert, monitort, erop screent en waar je intensieve TOPGGz-behandeltrajecten kunt vinden. Onlangs hebben we van dit project de eerste concrete producten opgeleverd en het eerste webinar over PTSS gegeven. Een webinar over angst en over dwang is in voorbereiding", blikt Suzy terug.

Succesfactoren voor vruchtbare samenwerking

Bij alle projecten die je opzet, heb je volgens haar iemand nodig die het voortouw neemt: "Veel mensen vinden zo'n netwerk wel belangrijk, maar het kost veel

tijd en energie om te zorgen dat het gaat lopen en mensen moeten gaan bijdragen. Het is immers niet altijd alleen 'halen', je moet ook willen 'brengen'. Dus ik denk dat een trekker een heel belangrijk aspect is. Daarnaast is het fijn is dat TOPGGz het onderzoeksnetwerk actief ondersteunt. Daardoor worden wij ontlast en kunnen we ons lekker over de inhoud buigen."

"We willen onze kennis delen, zodat meer patiënten hiervan profiteren."

"De keuze het project op te splitsen in subgroepen waarin iedereen een duidelijke taak heeft, heeft ook bijgedragen aan het succes van het onderzoeksnetwerk. En dat we niets nieuws starten voordat dit project klaar is. Met deze aanpak houden we het overzichtelijk en blijft het leuk om mee te doen."

Lisbeth vult aan: "Bij de gekozen aanpak hielp het ook dat we een duidelijk doel hebben gesteld waar iedereen de

meerwaarde van inziet. Mooi vond ik dat we ons expliciet ten doel hebben gesteld de output van het project (gevalideerde lijsten, diagnostiek instrumenten) ook toegankelijk te maken voor de kleine praktijken in de sector. Zij hebben immers vaak niet de beschikking over een heel testarsenaal voor hun cliënten. Kortom: je moet een aanjager hebben, afbakenen in kleine stappen en een duidelijk en gezamenlijk doel voor ogen hebben. Op die manier worden grote ambities behapbaar en haalbaar, ook bij weinig tijd. En bereik je concrete resultaten met een direct nut voor je eigen instelling én voor andere instellingen en hun patiënten."

Kennisverspreiding

"Meer mensen, die allemaal hun eigen expertise hebben, is meer kennis. Die kennis kunnen we delen met elkaar en met de buitenwereld," vindt Suzy een belangrijke meerwaarde van samenwerken in een onderzoeksnetwerk. Bovendien kunnen we elkaar op verschillende manieren helpen. Bij data en inclusies, maar ook bij de uitvoering van onderzoeken bijvoorbeeld

of bij aanvragen voor subsidies om een onderzoek uit te voeren, waardoor we de kans vergroten dat we daadwerkelijk financiële ondersteuning krijgen."

Lisbeth sluit zich daarbij aan: "De kennisverspreiding van hoogspecialistische behandelingen en diagnostiek is van grote meerwaarde. Op de korte termijn zit dat in concrete handreikingen voor de praktijk zoals webinars, factsheets of trainingen waarmee kennis over diagnostiek en behandeling gedeeld kan worden. Tenslotte zie ik een grote toegevoegde waarde in het gezamenlijk onderzoek doen. Samen optrekken vergroot de patiëntenpopulatie en biedt de optie om transdiagnostisch onderzoek uit te voeren."

"Dat klopt", beaamt Suzy. "Laatst kwam ik een nogal frappant behandelresultaat tegen in een intensief zorgprogramma. Het eerste wat we dan doen, is kijken bij welke TOPGGz-afdeling ze een vergelijkbaar programma aanbieden en vragen of zij dit resultaat ook bij patiënten tegenkomen in hun programma. Dan kun je samen bespreken: moeten we >>

misschien iets aanpassen in de zorg? Door de samenwerking en korte lijnen maken we de zorg niet alleen bij de eigen instelling, maar overal zo efficiënt en zo goed mogelijk.”

Verlanglijstjes

“Op de TOPGGz-afdelingen verzamelen we veel geanonimiseerde data. Als we al die data combineren kunnen we veel meer doen met de data. Bijvoorbeeld onderzoeken of er bepaalde predictoren voor succes van behandeling zijn. Het samenvoegen van de data van TOPGGz-afdelingen is een van mijn ambities, waarbij het databeheer natuurlijk wel een serieuze uitdaging betekent”, zegt Suzy.

Lisbeth vult aan met haar verlanglijstje: “Ik zou graag zien dat er meer kinderen jeugd TOPGGz-afdelingen voor angst- en dwangbehandeling zouden zijn. Op die doelgroep zit ik op angst en dwang nu namens Levvel alleen in het onderzoeksnetwerk, dat maakt het moeilijker optimale kennisverspreiding en kennisverbreding te realiseren. Via deze weg doe ik dan ook graag een oproep aan deze afdelingen om het TOPGGz-keurmerk te verwerven. Ook denk ik dat het belangrijk is dat we een functie vervullen bij het trainen van therapeuten. Met name dwangbehandeling doe je niet door zomaar een protocol van de plank te trekken. Daar heb je echt meer expertise voor nodig. En die is er binnen de verschillende TOPGGz-afdelingen. Dus het is ook een belangrijke missie voor ons om via nationale consultatie of trainingen kennis te verspreiden.

Wat tenslotte onontbeerlijk is voor elk netwerk, is een eigen infrastructuur. Daarbij denk ik aan kennis laagdrempelig beschikbaar maken, bijvoorbeeld via een

“Samenwerking en korte lijnen maken de zorg overal zo efficiënt en zo goed mogelijk.”

nationale digitale consultatieomgeving. Dat is iets wat we samen sneller kunnen realiseren. Als we zulke initiatieven kunnen centraliseren, gesteund vanuit TOPGGz, zou dat mooi zijn”, besluit Lisbeth.

Complexe zorg verbeteren

“Werken bij een TOPGGz-afdeling betekent voor mij samenwerken met zeer competente behandelaren die hoogspecialistische zorg leveren”, begint Lisbeth. “Mensen die gepassioneerd zijn om behandelingen op maat te geven aan kinderen, jongeren en gezinnen. Mensen die houden van de puzzel van hoe kunnen we de zorg verbeteren én de puzzel hoe kunnen we dat zo goed

mogelijk door middel van onderzoek borgen. Dat mensen zo gaan voor hun vak, zo gaan voor het leveren van zorg aan kinderen waar eerder de behandeling bij stuk is gelopen, gaan voor het bieden van die ‘last resort’ functie, dat vind ik een groot cadeau en daar krijg ik veel energie van”.

Suzy vult aan: “Persoonlijk vind ik het fantastisch om op een TOPGGz-afdeling te werken. Het innovatieve karakter en het continue streven naar meer en beter, spreken mij als persoon erg aan. Dat haalt het beste in me naar boven. Het geeft me de mogelijkheid om onderzoek en praktijk te combineren. Ik ben onderzoeker én ik ben behandelaar, ik heb echt van beiden in me en dat kan ik voeden op deze afdeling. Ook heb je een bredere scope. Je hebt de kans een veel groter effect te bewerkstelligen via de andere behandelaren, via de onderzoeken die je uitrolt of via de presentaties en trainingen die je geeft. De wetenschap dat je op die manier nog meer mensen van hun klachten af kan helpen, vind ik heel mooi.” <<

TOPGGz faciliteert bij succesvolle netwerkvorming van TOPGGz-afdelingen. Op die manier dragen we bij aan nieuwe inzichten en behandelmogelijkheden voor patiënten met zeer ernstige, complexe of zeldzame problemen voor wie in de specialistische ggz geen afdoende zorg is, zodat zij een nieuw perspectief op herstel vinden. We zijn dan ook met verschillende doelgroepen in gesprek om vergelijkbare netwerkactiviteiten van meet af aan optimaal te ondersteunen en de lijnen die er liggen verder te versterken.

Klik of scan om naar daar de PTSS-producten te gaan.

Bekijk het volledige interview op YouTube.